USNESENÍ

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy JUDr. Bohuslava Hnízdila a soudců JUDr. Milady Tomkové, JUDr. Kateřiny Šimáčkové, JUDr. Jakuba Camrdy, Ph.D., a JUDr. Karla Šimky v právní věci žalobců: **a) A. Ch., b) nezl. A. Ch.,** zastoupen zákonnou zástupkyní žalobkyní ad a), oba právně zastoupeni Mgr. Jiřím Hladíkem, advokátem, se sídlem Příkop 8, Brno, proti žalovanému: **Ministerstvo vnitra,** se sídlem Nad Štolou 3, poštovní přihrádka 21/OAM, Praha 7, o přezkoumání rozhodnutí žalovaného ze dne 26. 5. 2009, č. j. OAM - 493/VL - 07 - K01 - 2008, o udělení azylu, v řízení o kasační stížnosti žalobců ad a) a ad b) proti rozsudku Krajského soudu v Hradci Králové ze dne 1. 4. 2010, č. j. 29 Az 13/2009 - 35,

takto:

I. Kasační stížnost **se odmítá** pro nepřijatelnost.

II. Žádný z účastníků **nemá** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.

Odůvodnění:

Kasační stížností napadla žalobkyně ad a) jménem svým a svého nezletilého syna - žalobce ad b) (dále též „stěžovatelé“) v záhlaví uvedený rozsudek Krajského soudu v Hradci Králové, jímž byla zamítnuta žaloba proti rozhodnutí žalovaného ze dne 26. 5. 2009, č. j. OAM - 493/VL - 07 - K01 - 2008. Rozhodnutím správního orgánu nebyla žalobkyni a jejímu nezletilému synovi k jejich žádosti udělena mezinárodní ochrana podle ust. § 12, § 13 a § 14, § 14a a § 14b zákona č. 325/1999 Sb., o azylu a o změně zákona č. 283/1991 Sb., o Policii České republiky, ve znění pozdějších předpisů, (dále jen „zákon o azylu“). O nákladech řízení rozhodl krajský soud tak, že žádný z účastníků nemá na jejich náhradu právo.

Stěžovatelé podali v zákonné lhůtě kasační stížnost s tím, že ji blíže zdůvodní ve lhůtě 14 dnů a současně požádali o přiznání odkladného účinku kasační stížnosti. V doplnění kasační stížnosti z 28. 6. 2010 stěžovatelé výslovně uvádí, že kasační stížnost podává z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 písm. a) a b) zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního (dále jen „s. ř. s.“), tedy z důvodu tvrzené nezákonnosti spočívající v nesprávném posouzení právní otázky soudem v předcházejícím řízení a vady řízení.

V podané kasační stížnosti nejprve stěžovatelé uvádějí, že problémy manžela a otce stěžovatelů, který měl v zemi původu potíže se státními orgány Běloruska v souvislosti se svojí podnikatelskou činností, což bylo důvodem jeho odchodu ze země a žádosti o udělení mezinárodní ochrany, mohou ovlivnit bezprostředně také život stěžovatelky a jejího nezletilého syna, a to proto, že stěžovatelka nikdy nepracovala, je ženou v domácnosti starající se o dítě, a tedy plně závislá na manželovi, který obstarává potřeby rodiny. Pokud by se manželovi cokoliv stalo, zůstane stěžovatelka i její syn zcela bez prostředků. Stěžovatelé nesouhlasí s názorem soudu, že v rámci ustanovení o udělení mezinárodní ochrany, pokud by mělo být využito důvodů, které jsou tvrzeny rodinným příslušníkem, lze k nim přihlédnout pouze v rámci ustanovení § 13 a § 14b zákona o azylu.

Podle stěžovatelů správní orgán porušil ustanovení § 3 a § 68 odst. 3 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, když nezjistil skutečný stav věci a své rozhodnutí nedostatečně zdůvodnil. Stěžovatelé polemizují v této souvislosti se závěry krajského soudu vztahujícími se k posouzení žaloby manžela stěžovatelky ad a).

Dále stěžovatelé uvádějí, že žádali o humanitární azyl, ale odůvodnění jeho neudělení považují za nepřezkoumatelné. V této souvislosti bylo uvedeno, že odůvodnění neudělení humanitárního azylu bylo podle názoru stěžovatelů zaměřeno pouze na jejich zdravotní potíže, nebyly hodnoceny skutečnosti uváděné rodinným příslušníkem stěžovatelů, s nímž jejich život úzce souvisí. V rámci uvážení nebyla posouzena současná situace Bělorusku a podle názoru stěžovatelů správní orgán vybočil z mezí správního uvážení. Stěžovatelé jsou přesvědčeni, že krajský soud měl pro tuto vadu rozhodnutí žalovaného zrušit.

Dále stěžovatelé uvádějí, že nesouhlasí s tím, jakým způsobem byly zhodnoceny jejich námitky ohledně neudělení doplňkové ochrany podle ust. § 14a zákona o azylu. Podle názoru stěžovatelů byly informace o zemi původu použity pouze z hlediska postihu za podání žádosti v jiné zemi a nebylo dostatečně zváženo nebezpečí porušení mezinárodních lidsko-právních smluv v případě vycestování stěžovatelů do země původu, kterou nelze považovat za bezpečnou zemi ohledně dodržování lidských práv, jak vyplývá jak ze zpráv doložených ve správním spise, tak i dalších zpráv a hodnocení, na něž stěžovatelé odkazují. I z těchto důvodů podle přesvědčení stěžovatelů měl krajský soud pro tuto vadu rozhodnutí žalovaného zrušit.

Z uvedených důvodů stěžovatelé navrhují, aby Nejvyšší správní soud napadený rozsudek zrušil a věc vrátil Krajskému soudu v Hradci Králové k dalšímu řízení.

Ve svém vyjádření ke kasační stížnosti žalovaný správní orgán popírá oprávněnost podané kasační stížnosti, neboť jeho rozhodnutí ve věci mezinárodní ochrany a stejně tak i napadený rozsudek krajského soudu, byly podle názoru žalovaného vydány v souladu se zákony. Žalovaný odkazuje na správní spis, zejména na vlastní podání ve věci žádosti stěžovatelů, na výpovědi stěžovatelů učiněné během správního řízení a na vydané rozhodnutí. Stěžovatelé nesplňovali podmínky pro udělení azylu podle § 12 zákona o azylu, nebyly naplněny podmínky pro udělení azylu podle § 13 téhož zákona a správní orgán nezjistil důvod hodný zvláštního zřetele pro udělení humanitárního azylu podle § 14

citovaného zákona. Stěžovatelé nejsou v zemi původu ohroženi skutečnostmi uvedenými v § 14a a 14b zákona o azylu. Na základě výše uvedeného žalovaný navrhuje zamítnutí kasační stížnosti pro její nedůvodnost.

Krajský soud v Hradci Králové po podání kasační stížnosti proti předmětnému rozhodnutí postupoval ve smyslu § 108 odst. 1 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní (dále jen „s. ř. s."), a předložil kasační stížnost s příslušnými spisy Nejvyššímu správnímu soudu.

Nejvyšší správní soud se nejprve zabýval otázkou přípustnosti kasační stížnosti. Kasační stížnost podali účastníci řízení, z nichž napadené rozhodnutí krajského soudu vzešlo (§ 102 s. ř. s.), byla podána včas (§ 106 odst. 2 s. ř. s.) a stěžovatelelé v ní uplatňují přípustný důvod ve smyslu ustanovení § 103 odst. 1 písm. a) a b) s. ř. s. Stěžovatelé též splňují podmínku povinného zastoupení advokátem ve smyslu ust. § 105 odst. 2 s. ř. s. Kasační stížnost je tedy přípustná.

Po konstatování přípustnosti kasační stížnosti se Nejvyšší správní soud ve smyslu ustanovení § 104a s. ř. s. dále zabýval otázkou, zda kasační stížnost svým významem podstatně přesahuje vlastní zájmy stěžovatelů. O přijatelnou kasační stížnost se podle usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 26. 4. 2006, č. j. 1 Azs 13/2006 - 39, publikovaného pod č. 933/2006 Sb. NSS, jedná v následujících typových případech: (1) kasační stížnost vznáší ne plně prejudikovanou právní otázku; (2) kasační stížnost obsahuje právní otázku, která je dosavadní judikaturou řešena rozdílně; (3) je potřeba učinit judikatorní odklon; (4) pokud bylo v napadeném rozhodnutí krajského soudu shledáno zásadní pochybení, které mohlo mít dopad do hmotně-právního postavení stěžovatele. O zásadní právní pochybení se v konkrétním případě může jednat především tehdy, pokud (a) krajský soud ve svém rozhodnutí nerespektoval ustálenou a jasnou soudní judikaturu a nelze navíc vyloučit, že k tomuto nerespektování nebude docházet i v budoucnu, (b) krajský soud v jednotlivém případě hrubě pochybil při výkladu hmotného či procesního práva (k tomu srov. usnesení Nejvyššího správního soudu z 4. 5. 2006, č. j. 2 Azs 40/2006 - 57; všechna zde citovaná rozhodnutí Nejvyššího správního soudu jsou dostupná na www.nssoud.cz).

Z výše uvedeného plyne, že v zájmu stěžovatele v řízení o kasační stížnosti ve věcech azylu je nejenom splnit podmínky přípustnosti kasační stížnosti a svoji stížnost opřít o některý z důvodů kasační stížnosti, stanovených v ustanovení § 103 odst. 1 s. ř. s. Zájmem stěžovatele je rovněž uvést, v čem spatřuje, v mezích kritérií přijatelnosti popsaných výše, v konkrétním případě přesah svých vlastních zájmů, a z jakého důvodu by tedy měl Nejvyšší správní soud předloženou kasační stížnost věcně projednat. Stěžovatelé v kasační stížnosti uvedli jako důvod přijatelnosti nutnost vymezení shora uvedených právních otázek. Nejvyšší správní soud s nimi však nesouhlasí, neboť na uvedené právní otázky již ve své rozhodovací činnosti odpovědi poskytl; jiný ze shora vymezených důvodů pro přijatelnost kasační stížnosti Nejvyšší správní soud též neshledal.

Nejvyšší správní soud přezkoumal napadené rozhodnutí v mezích důvodů uplatněných v kasační stížnosti, a dospěl k závěru, že jsou dány výše specifikované podmínky pro odmítnutí kasační stížnosti pro nepřijatelnost

Nejvyšší správní soud předně uvádí, že též projednal kasační stížnost manžela a otce stěžovatelů a taktéž ji odmítl pro nepřijatelnost (srov. usnesení č. j. 6 Azs 22/2010 - 85 z 24. 2. 2011).

Jak je shora uvedeno, stěžovatelé jako důvody pro opuštění Běloruska uváděli problémy manžela a otce stěžovatelů, který měl v zemi původu potíže se státními orgány Běloruska v souvislosti se svojí podnikatelskou činností, což bylo důvodem jeho odchodu ze země a žádosti o udělení mezinárodní ochrany, a tyto mohou ovlivnit bezprostředně také život stěžovatelky a jejího nezletilého syna, a to proto, že stěžovatelka nikdy nepracovala, je ženou v domácnosti starající se o dítě, a tedy plně závislá na manželovi, který obstarává potřeby rodiny. Pokud by se manželovi cokoliv stalo, zůstane stěžovatelka i její syn zcela bez prostředků. Nejvyšší správní soud nezpochybňuje skutečnost, že stěžovatelé pociťují obtíže manžela a otce jako obtíže vlastní a jako takové mohou být azylově relevantní. Nicméně žádost manžela a otce stěžovatelů byla vyhodnocena jako nedůvodná, což potvrdil i Nejvyšší správní soud ve shora cit. řízení pod sp. zn. 6 Azs 22/2010. Nejvyšší správní soud proto pro potřeby posouzení kasační stížnosti stěžovatelů odkazuje na své usnesení z 24. 2. 2011, č. j. 6 Azs 22/2010 - 85, v té části, v níž stěžovatelé napadají rozhodnutí žalovaného a rozsudek krajského soudu pro nesprávné vyhodnocení manželových obtíží v zemi původu.

Podle ustálené judikatury „obecné tvrzení stěžovatele o obavách z pronásledování či nebezpečí, které mu hrozí v zemi původu, bez prokázání existence takového nebezpečí, za situace, kdy se stěžovatel v zemi původu neobrátil se svými problémy na příslušné orgány, nelze podřadit pod zákonem vymezené důvody udělení azylu“ - (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 10. 2. 2006, č. j. 4 Azs 129/2005 - 54). Skutečnost, že stěžovatelé mají v zemi původu ekonomické problémy a mají obavy se vrátit do země původu kvůli potížím manžela a otce stěžovatelů souvisejícím s jeho podnikatelskými aktivitami, není azylově relevantním důvodem (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 31. 10. 2003, sp. zn. 4 Azs 23/2003, ze dne 14. 1. 2004, sp. zn. 5 Azs 25/2003).

Stěžovatelé dále namítali nepřezkoumatelnost správní úvahy žalovaného o neudělení humanitárního azylu (§ 14 zákona o azylu) a pochybení krajského soudu, jež uvedenou vadu aproboval. Pokud jde o přesvědčení stěžovatelů, že splňují podmínky pro udělení humanitárního azylu a v jejich případě nebyly zváženy všechny okolnosti, pak Nejvyšší správní soud odkazuje na svou předchozí judikatorní praxi vyloženou např. v rozsudku ze dne 19. 7. 2004, č. j. 5 Azs 105/2004 - 72, publikovaném pod č. 375/2004 Sbírky rozhodnutí NSS, podle kterého udělení humanitárního azylu je výsledkem správního uvážení, a proto podléhá soudnímu přezkumu jen v omezeném rozsahu (srov. § 78 odst. 1 věta druhá s. ř. s.). Ustanovení § 14 bylo do zákona o azylu, který jinak stanoví důvody pro jeho udělení velice přísně a vypočítává je taxativně, vloženo proto, aby v případě nenaplnění podmínek pro udělení azylu podle § 12 tohoto zákona bylo možno zohlednit i skutečnosti obecně vnímané jako pro udělení azylu z humanitárních důvodů obvyklé (např. osobám zvláště těžce postiženým nebo nemocným, osobám přicházejícím z oblastí postižených humanitární katastrofou způsobenou lidskými či přírodními faktory). V každém případě se vždy bude jednat o azylový důvod navýsost

výjimečný. Důvody, které stěžovatelé v průběhu celého správního řízení uváděli, nejsou z hlediska humanitárního natolik mimořádné, aby je bylo možné za zvláštního zřetele hodné považovat.

K námitce nedostatečných skutkových zjištění žalovaného k otázce hrozby vážné újmy žalovaný usoudil, že stěžovatelům v případě návratu nehrozí postih v souvislosti s podáním žádosti o mezinárodní ochranu, a vycházel z jednotlivých informací o zemi původu žadatelů, které byly shromážděny v průběhu správního řízení ohledně politické a bezpečnostní situace a stavu dodržování lidských práv v Bělorusku. Nejvyšší správní soud konstatuje, že zprávy si nijak neodporují a dospívají ke stejnému závěru. Takové skutkové zjištění vyhovuje standardu, který v obecné rovině formuloval Nejvyšší správní soud v rozhodnutí ze dne 4. 2. 2009, č. j. 1 Azs 105/2008 - 81: *„Informace o zemi původu použité ve věci mezinárodní ochrany musí být v maximální možné míře (1) relevantní, (2) důvěryhodné a vyvážené, (3) aktuální a ověřené z různých zdrojů, a (4) transparentní a dohledatelné“*.

K námitce neudělení azylu za účelem sloučení rodiny podle § 13 zákona o azylu a neudělení doplňkové ochrany za účelem sloučení rodiny podle § 14a téhož zákona Nejvyšší správní soud konstatuje, že v posuzované věci nebyly naplněny podmínky pro aplikaci citovaných ustanovení. Podle § 13 zákona se rodinnému příslušníkovi azylanta, jemuž byl udělen azyl podle § 12 nebo § 14, se v případě hodném zvláštního zřetele udělí azyl za účelem sloučení rodiny, i když v řízení o udělení mezinárodní ochrany nebude v jeho případě zjištěn důvod pro udělení mezinárodní ochrany podle § 12. Konstrukce § 14b je totožná jako konstrukce § 13.

K námitce týkající se neudělení doplňkové ochrany podle ust. § 14a zákona o azylu Nejvyšší správní soud uvádí, že doplňková ochrana se žadateli udělí v případech, v nichž jsou *důvodné obavy*, že bude v případě návratu vystaven hrozbě vážné újmy (§ 14a odst. 1 a 2 zákona o azylu). Nejvyšší správní soud ve vztahu k naplnění důvodů pro udělení doplňkové ochrany přijal tzv. test reálného rizika vážné újmy (srov. blíže rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 26. 3. 2008, č. j. 2 Azs 71/2006 - 82; rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 21. 5. 2008, č. j. 2 Azs 48/2007 - 71; či rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 30. 9. 2008, č. j. 5 Azs 66/2008 - 70).

Nejvyšší správní soud uzavírá, že posouzení dané právní otázky krajským soudem se naprosto nevymklo z obvyklé a ustálené rozhodovací praxe, když tatáž otázka již byla totožně posouzena a rozhodnuta opakovaně dříve. Nejvyšší správní soud dospěl k závěru, že napadené rozhodnutí žalovaného je dostatečně srozumitelným a přesvědčivým způsobem odůvodněno, pro stěžovatele z něj zcela jasně vyplývá, z jakých skutečností správní orgán a následně i soud vycházel a jakými právními úvahami se při rozhodování řídil.

Ustálená a vnitřně jednotná judikatura Nejvyššího správního soudu poskytuje dostatečnou odpověď na námitky podávané v kasační stížnosti a krajský soud se prima facie v napadeném rozsudku neodchyluje od výkladu předmětných ustanovení podaného v citovaných rozhodnutích. Nejvyšší správní soud neshledal ani žádný jiný z výše vymezených důvodů pro přijetí kasační stížnosti k věcnému projednání. Za těchto okolností Nejvyšší správní soud konstatuje, že kasační stížnost svým významem podstatně

nepřesahuje vlastní zájmy stěžovatele. Shledal ji proto ve smyslu ustanovení § 104a s. ř. s. nepřijatelnou a odmítl ji. O odkladném účinku Nejvyšší správní soud nerozhodoval - je stanoven přímo ze zákona (§ 32 odst. 5 zákona o azylu).

Výrok o nákladech řízení má odůvodnění v ustanovení § 60 odst. 3 s. ř. s. (za použití § 120 s. ř. s.), podle něhož žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení, byla-li žaloba (v tomto případě kasační stížnost) odmítnuta.

Poučení: Proti tomuto rozhodnutí **nejsou** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 29. března 2011

JUDr. Bohuslav Hnízdil
předseda senátu